

VIVSTA 13:19 – Kultur- och teknikförvaltningen Undersökning av föroreningsituationen vid Vivsta deponi

Deponin och närområdet

Vivsta deponi är en tidigare kommunal deponi där hushålls- och industriavfall deponerats. Deponins drifttid var mellan ca 1930 och 1970. Uppgifter finns om att avfall också brändes på deponiområdet. Deponin finns på fastigheten Vivsta 13:19 men den sträcker sig även till Vivstamon 1:23 och 1:13. Sist i dokumentet finns flygbild över deponiområdet från 1968 där utbredningen av deponin syns tydligt.

Vivsta deponi ligger inom Vivsta industriområde. Delar av deponin omfattas i nuläget av industrifastigheter. Boende finns inom ca 600 m från deponin. Nordöst om deponin, ca 1200 m, finns brunnsområdet för Vivsta vattentäkt. Vattentäkten försörjer Timrå och delar av Sundsvalls kommun. För vattentäkten har MittSverige Vatten tagit fram förslag till skyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter där Vivsta deponi kommer att ligga inom det tertiära skyddsområdet.

Inventering och utförda undersökningar

Deponin är inventerad enligt MIFO-metoden. Detta står för Metodik för inventering av förorenade områden och metoden är indelad i två faser. I fas 1 sker en orienterad studie där så mycket information som möjligt samlas in om den verksamhet som bedrivits och sedan sker en riskklassning. Där tar man hänsyn till föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar och känslighet och skyddsvärde för de skyddsobjekt som finns och som kan påverkas av det förorenade området. Riskklassningen åskådliggörs med en skala från 1-4, då 1 utgör den största bedömda risken. Denna inventering enligt fas 1 gjordes under 2003 för Vivsta deponi. Riskklassen bedömdes till 2.

I samband med inventeringen enligt fas 1 sattes under 2004 två grundvattenrör i deponin. Grundvattenprover togs och analyserades med avseende på metaller, EGOM och Microtox. Analyserna visade på att tillståndet hos grundvattnet för bly och nickel är allvarligt. Analysen avseende Microtox visade att grundvattnet var högtoxiskt i en provpunkt och lågttoxiskt i den andra. Konsulten skriver i rapporten från 2004 att påverkan på grundvatten och Klingerfjärden inte kan uteslutas och anger också att deponin behöver åtgärdas med tätande skikt.

MIFO-metodens fas 2 utgörs av översiktliga undersökningar som görs för att med rimlig säkerhet kunna göra en förnyad riskklassning av deponin och också gärna vilka enklare åtgärder som behöver genomföras för deponin.

Samråd med ansvarig för deponin

Deponin är en tidigare kommunal deponi. Huvudman för deponin bedöms därför vara kultur- och tekniknämnden. Samråd hölls med representanter från kultur- och teknikförvaltningen den 17 november 2015. Under mötet överenskoms att miljö- och byggkontoret skulle skicka skrivelse med vilka åtgärder som anses vara behövliga för att utreda Vivsta deponi enligt MIFO fas 2, översiktliga undersökningar. Kultur- och teknikförvaltningen skulle därefter svara på hur fortsatta undersökningar ska ske och en tidplan för detta. Det överenskoms att svaret ska vara hos miljö- och byggkontoret **senast 1 mars 2016**.

Miljö- och byggkontorets bedömning

Miljö- och byggkontoret bedömer att det är angeläget att ytterligare undersökningar görs vid Vivsta deponi. Detta för att ta reda på mer om föroreningsituationen, om det finns en pågående föroreningsutbredning och om och i så fall hur detta kan påverka hälsa eller miljö. En riskbedömning och förnyad riskklassning behövs samt att det vid behov föreslås fortsatta undersökningar eller åtgärder. Deponin är just nu klassad i riskklass 2, vilket motiverar ytterligare undersökningar.

Plan för fortsatta undersökningar

Miljö- och byggkontoret bedömer att kultur- och teknikförvaltningen ska ta fram en plan för fortsatta undersökningar enligt MIFO fas 2. Vägledning finns i Naturvårdsverkets rapport 4918, Metodik för inventering av förorenade områden, SGI publikation 14, Inventering, undersökning och riskklassning av nedlagda deponier samt Naturvårdsverkets kvalitetsmanual angående förstudie etapp 1. Tidplan för när undersökningarna ska göras ska ingå. Resultatet av undersökningarna ska redovisas i rapport samt att förslag till förnyad riskklassning enligt MIFO-metodiken ska göras. I rapporten ska också ingå förslag till fortsatta undersökningar eller åtgärder.

Planen ska utformas så att nedanstående punkter efter utförd undersökning kan redovisas. Planen ska efter framtagande samråd med miljö- och byggkontoret och MittSverige Vatten. När slutlig plan tagits fram kan undersökningar göras.

Innehåll i planen

Områdesbeskrivning

- Beskrivning och karta över området med topografi, vattendrag, recipienter, skyddsvärda objekt
- Beskrivning och karta över jordartsgeologiska förhållanden
- Beskrivning av ägoförhållanden, nutida och planerad användning av mark, grundvatten, ytvatten
- Karta över mätpunkter för grundvattnet, grundvattnets nivåer och strömningsriktningar

Beskrivning av deponin

- Karta över deponins utbredning
- Beskrivning av historik, drift, sannolikt innehåll, uppskattad volym och nuvarande täckning

Utvärdering/riskbedömning

- Beskrivning av om kända skador eller olägenheter finns
- Beskrivning av olika möjliga exponeringsvägar
- Beskrivning av yt- och grundvattenförhållanden
- Beräkning av strömningstider till skyddsvärda objekt
- Karakterisering av lakvattnets beskaffenhet
- Vattenbalans med beräknad lakvattenbildning
- Bakgrundshalter och övrig belastning på yt- och grundvatten
- Massbalans för föroreningstransport
- Bedömning av risker med deponigas

Miljö- och byggkontoret

Anna Norgren
Miljöinspektör

